

Preventivní program školy

pro školní rok 2024/2025

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Vytyčení sociálně patologických jevů.....	2
3. Zásady prevence.....	2
4. Cíl školního preventivního programu	3
4.1 Cílové skupiny.....	3
5. Charakteristika školy.....	3
6. Analýza současného stavu ve škole	4
7. Úkoly jednotlivých pracovníků školy, zapojení žáků a zaměstnanců do MPP.....	5
8. Spolupráce s rodiči	5
9. Vzdělávání pedagogů	6
10. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi.....	6
11. Metody práce.....	7
12. Řešení přestupků	7
13. Harmonogram programu na školní rok 2024-2025.....	8
13.1 Plánované a předpokládané aktivity	8
13.2 Personální zajištění preventivní péče	9
14. Užitečné internetové odkazy a poradny:	9

1. Úvod

Drogy a jiné sociálně patologické jevy se dotýkají i dětí, které navštěvují základní školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době školní docházky a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

V tomto věku patří žáci k nejohroženější skupině, a proto i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů, za pomoci různých subjektů.

2. Vytyčení sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- drogové závislosti, alkoholismu, kouření
- šikanování, vandalismu a dalších forem násilného chování
- patologického hráčství
- virtuálních drog (počítače, televize)
- záškoláctví
- xenofobie, rasismu, intolerance, antisemitismu

3. Zásady prevence

Zásady prevence spočívají v:

- úzké spolupráci mezi rodiči, žáky a školou
- poradenské činnosti,
- odhalování specifických poruch učení a chování a následné nápravy
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu,
- vyhranění negativního vztahu k návykovým látkám
- nabídky školních i mimoškolních aktivit

4. Cíl školního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddělitelnou součástí výuky a života školy. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Naše škola se věnuje dětem s poruchami učení a pomáhá jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti.

Důraz je položen na informovanosti žáků ve všech hodinách, především však v hodinách českého jazyka, prvouky, přírodovědy, vlastivědy a tělesné výchovy.

Základní cíle programu:

- výchova ke zdraví
- zvyšování odolnosti dětí vůči negativním vlivům a jevům společnosti
- předávání informací o návykových látkách,
- seznámení s právními i sociálními riziky,
- předcházení prvnímu experimentování, minimalizace škod,
- být odpovědný za své chování a způsob života
- dokázat řešit problémy
- vytváření postojů a podpora vzniku vyrovnané osobnosti odolné vůči stresům, se schopností vyrovnat se s náročnějšími životními situacemi.
- kamarádské vztahy mezi vrstevníky,
- spolupodílení rodičů a dětí na akcích školy.

4.1 Cílové skupiny

Cílovou skupinou jsou všichni žáci ZŠ – se zvláštním zaměřením na žáky se zdravotními problémy, se specifickými vzdělávacími potřebami, žáky v riziku a s rizikovým chováním.

5. Charakteristika školy

Naše škola je základní škola málotřídního typu, která ve školním roce 2024/2025 bude vzdělávat žáky prvního až čtvrtého ročníku. Součástí školy je kromě základní školy také mateřská škola, školní družina a školní jídelna – výdejna. Do základní školy chodí je přijato

celkem 15 žáků. V mateřské škole je pro letošek přihlášeno 21 dětí. Soustřeďují se zde samozřejmě primárně žáci a děti ze Svěbohova, ale také z okolních obcí – Václavov, Jedlí a Zábřeh.

V malotřídní škole je odlišný způsob výuky dán různorodostí výukových metod. Velkou část své práce mají žáci skupinové vyučování a samostatnou práci. Žáci se učí samostatně pracovat, rozebrat problémy a vhodně rozložit svoji práci. Tím, že ve třídě je nízký počet žáků v každém ročníku, má učitel možnost získání okamžité zpětné vazby od žáků a žáci zase od učitele. Tato skutečnost umožňuje vyučujícímu mnohem častější kontakt a interakci s žáky – je schopen mnohem větší diferenciaci učiva a individuálního přístupu (například při práci se žáky se vzdělávacími potřebami).

Vztahy ve škole jsou téměř rodinné, často vyučující i ředitel školy jsou místní, a tak panuje ve škole přátelská atmosféra. Žáci se znají napříč ročníky, což je výhodné i v jejich mimoškolních aktivitách a volném čase.

Žáci v malotřídní škole získávají a zpracovávají velké množství informací nejen od učitele, ale také při spojení tříd od starších spolužáků (nové učivo vyššího ročníku) nebo od mladších spolužáků (opakují si učivo předešlých let). Často pak dochází k situacím, kdy si žáci mohou pomáhat a vysvětlovat učivo spolužákům, což se v praxi ukázalo jako velmi efektivní – ani učitel se nedokáže myšlení dětí někdy natolik přiblížit jako děti samy.

Způsob výuky malotřídní školy je tedy významně spojen s budováním samostatnosti žáků a efektivnosti zpracování informací. Je prokázáno, že děti se učí spoléhat samy na sebe, spolupracovat s mladšími i staršími spolužáky, naučí se požádat o pomoc nebo pomoc poskytnout a tolerovat ostatní děti s jejich přednostmi i nedostatky.

6. Analýza současného stavu ve škole

O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů se i bránit. Co se týká alkoholu a kouření, žáci vědí o možných následcích, ale dokud bude současný stav okolím tolerován, ani prevence nebude všemocná. Mají povědomí o škodlivosti drog. Se žáky mluvíme otevřeně, bez zastrašování.

Na naší škole jsme dosud nemuseli řešit problémy v oblasti návykových látek, drog, šikany ani násilí. Výhodou malé školy je dobrá znalost nejen všech žáků, ale také jejich rodin a rodinného zázemí.

Další výhodou je dobrá spolupráce s rodiči, kteří mají v naprosté většině zájem o své děti a o případné řešení problémů, pokud se vyskytnou.

7. Úkoly jednotlivých pracovníků školy, zapojení žáků a zaměstnanců do MPP

- **Ředitel školy** – má odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu.
- **Školní metodik prevence** – koordinuje přípravy a realizace programů, v rámci své činnosti připravuje Minimální preventivní program a jeho realizaci na škole, komunikuje s žáky, rodiči, ostatními pracovníky školy, odkazuje na další odborníky, monitoruje žáky v riziku a s rizikovým chováním, zaměřuje se na zachycování varovných signálů souvisejících s problematikou sociálně patologických jevů.
- **Pedagogický sbor** – učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů, jednotlivé problémy a nejasnosti z oblasti prevence sociálně patologických jevů konzultují s metodičkou prevence a vedením školy.
- **Třídní učitelka** – hraje stěžejní úlohu při naplňování MPP, mapuje vztahy ve své třídě, vhodnými aktivitami navozuje zdravé prostředí v kolektivu, úzce spolupracuje s vedením, ostatními pracovníky školy a s rodiči, seznámí žáky s MPP, podílí se na řešení vztahů v kolektivech, ve kterých se vyskytla šikana, důsledně postihuje (navrhuje postihy) v případech porušení školního řádu.
- **Žáci** – participují na přípravě a realizaci programu, jsou seznámeni s MPP, vědí, kde hledat pomoc, na koho se obrátit.

8. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci školního preventivního programu. Též jsou vždy na první třídní schůzce seznámeni se školním řádem a případnými změnami nebo dodatky ŠŘ. Problémy spojené s drogami a dalšími sociálně patologickými jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Bez spolupráce s rodinou škola jen těžko může řešit případné problémy žáka.

V rámci předcházení záškoláctví budou vyžadovány včasné a řádné omluvenky nepřítomnosti ve škole. Případná výchovná opatření budou rodičům sdělována přes školní informační systém Edookit.

Dobrá komunikace a vzájemná informovanost mezi školou a rodinou jsou podstatnou podmínkou úspěšného předcházení problémům. Z tohoto důvodu byla pro školní rok zvolena elektronická třídní kniha, kde rodiče uvidí veškeré záležitosti týkající se jejich dětí – rozvrh

hodin a případné změny v něm, známky, výchovná opatření, je to také prostředek pro vzájemnou komunikaci. Dále byla také zřízena uzavřená WhatsAppová skupina zvlášť pro rodiče žáků školy a zvlášť pro rodiče dětí z mateřské školy.

9. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci možností zúčastní aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů. Škola jim poskytne nabídku programů seminářů a školení zabývajících se touto tematikou.

10. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství

- Pedagogicko – psychologická poradna v Šumperku
- SPC Schola Viva v Šumperku
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem

Oblast zdravotnictví

- pediatr
- pedopsychiatr
- poradna zdraví v Šumperku

Oblast sociálních věcí

- sociální odbor, kurátoři
- Dětský klíč Šumperk

Policie ČR, Městská policie

- lektorské služby policistů v oblasti sociálně patologických jevů

11. Metody práce

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Některé používané metody práce:

- výklad (informace)
- vhodná literatura v hodinách ČJ
- besedy, diskuse (Chování za mimořádných situací, Co mám dělat když...?)
- sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání
- párová, skupinová práce ve třídě
- projektové dny
- besedy s odborníky – Poradna zdraví v Šumperku, besedy s policií
- účast na akcích typu Den bezpečnosti - ukázky práce policie, Den s integrovaným záchranným systémem apod.
- sledování vhodných filmů s tematikou sociálně patologických jevů
- prevence kyberšikany v hodinách ICT
- využívání volného času – kroužky
- nabídka školních akcí – kulturní a společenské akce, exkurze, výlety, pobyty v přírodě s programem, zapojení do vědomostních, výtvarných aj. soutěží
- zapojení do ekologických aktivit

12. Řešení přestupků

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude toto klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy – šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd.

Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem

2. podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení Policii ČR

13. Harmonogram programu na školní rok 2024-2025

13.1 Plánované a předpokládané aktivity

- pasování na prvňáčky
- pasování na čtenáře (prvňáčci)
- plavecký výcvik
- lyžařský kurz
- Halloween – projektový den
- návštěva knihovny a zajištění besedy na aktuální téma
- Noc a den s Andersenem – přespávání ve škole, projektový den
- Velikonoce jinak – hledání pokladu
- účast na kulturně společenských akcích pořádaných obcí – Mikulášská besídka, vystoupení na setkání seniorů, Vítání jara
- Vánoční tvoření, besídka ke Dni rodin,
- čarodějnice ve škole – projektový den
- barevný týden
- společná akce s rodiči
- den otevřených dveří
- 2x ročně pobyt v přírodě – podzim, jaro – plnění složky výchovné, vzdělávací, zdravotní, poznávací, environmentální
- sportovní den
- využívání přírodní lokality školy k pohybovým aktivitám (přestávky venku)
- učit žáky chránit zdraví své i ostatních, vysvětlovat význam pohybu pro zdraví, při hodinách TV upozorňovat na nebezpečí úrazů a předcházet jim, seznámit žáky se základy první pomoci a prevencí předcházení nemocem
- využívat aktuálních nabídek v souladu s učebními osnovami
- návštěva dopravního hřiště – průkaz cyklisty

13.2 Personální zajištění preventivní péče

Školním metodikem prevence pro rok 2024/2025 je Mgr. Kamila Foltasová.

14. Užitečné internetové odkazy a poradny:

- www.adiktologie.cz
- www.atlinka.cz (anonymní linka pomoci)
- www.bkb.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí, oběti a svědci trestných činů, přepadení)
- www.dds.winet.cz (děti, volný čas, drogy)
- www.detskaprava.cz
- www.donalinka.cz (pomoc osobám ohroženým domácím násilím)
- www.drogovaporadna.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.modralinka.cz
- www.nasedite.cz
- www.podaneruce.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.prestantekourit.cz
- www.sikana.cz
- www.spondea.cz (krizové centrum)
- www.linkaprroduinuaskolu.cz - tel. 116 000
- http://zssvebohov.wbs.cz/116_000_informace_ztracene_dite.pdf
- http://zssvebohov.wbs.cz/116_000_ztracene_dite_letak_verejnost.pdf
- Rodičovská linka první pomoci tel. 840 111 234, 606 021 021
- Linka bezpečí - tel. 116 111

Ve Svěbohově, dne 30. srpna 2024

Vypracovala: Mgr. Kamila Foltasová, metodik prevence

Schválila: Mgr. Petra Hufová, ředitelka školy